

Arrest

nr. 299 573 van 8 januari 2024
in de zaak RvV X / IV

In zake: X

Gekozen woonplaats: ten kantore van advocaat A. LOOBUYCK
Langestraat 46/1
8000 BRUGGE

tegen:

de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen

DE VOORZITTER VAN DE IVE KAMER,

Gezien het verzoekschrift dat X, die verklaart van Somalische nationaliteit te zijn, op 26 december 2022 heeft ingediend tegen de beslissing van de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen van 14 december 2022.

Gelet op artikel 51/4 van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen.

Gezien het administratief dossier.

Gelet op de beschikking van 23 mei 2023 met toepassing van artikel 39/73 van voormelde wet.

Gelet op het verzoek tot horen van 1 juni 2023.

Gelet op de beschikking van 16 juni 2023 waarbij de terechtzitting wordt bepaald op 13 juli 2023.

Gehoord het verslag van kamervoorzitter M. RYCKASEYS.

Gehoord de opmerkingen van advocaat A. HAEGEMAN, die *loco* advocaat A. LOOBUYCK verschijnt voor de verzoekende partij, en van attaché G. HABETS, die verschijnt voor de verwerende partij.

WIJST NA BERAAD HET VOLGENDE ARREST:

Overeenkomstig artikel 39/73, § 2 van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen (hierna: de Vreemdelingenwet) werd aan de partijen de grond meegedeeld waarop de kamervoorzitter steunt om te oordelen dat het beroep door middel van een louter schriftelijke procedure kan ingewilligd worden. *In casu* wordt het volgende gesteld:

“1. Verzoeker, die verklaart van Somalische nationaliteit te zijn, dient beroep in tegen de beslissing “niet-ontvankelijk verzoek (internationale bescherming in een andere EU lidstaat)” van 14 december 2022, genomen door de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen (hierna: commissaris-generaal) op grond van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° van de Vreemdelingenwet, dit omdat verzoeker

reeds internationale bescherming geniet in een andere lidstaat van de Europese Unie, meer bepaald Roemenië.

2. Uit de informatie opgenomen in het administratief dossier (eurodac search result) blijkt dat verzoeker eerder in Griekenland, Roemenië en Duitsland internationale bescherming heeft verzocht, en dat hij internationale bescherming kreeg toegekend.

Verzoeker loog hier aanvankelijk over bij aanvang van zijn huidige procedure verzoek om internationale bescherming in België, waarmee hij verzaakte aan de medewerkingsplicht die op hem rust en hetgeen een ernstige knauw geeft aan zijn algemene geloofwaardigheid. Immers, waar hij eerst op de Dienst Vreemdelingenzaken (hierna: DVZ) de vraag of hij eerder al in een ander land reeds een verzoek om internationale bescherming had ingediend ontkennend beantwoordde, hij verklaarde niet meer te weten of hij voordien al dan niet ergens al zijn vingerafdrukken had moeten afgeven en hij bij de opsomming van de vele landen en plaatsen van zijn doorreis nergens Roemenië vernoemde, draaide verzoeker nadien plots zijn kar wanneer hij werd geconfronteerd met informatie waarover de Belgische autoriteiten beschikken die niet overeenstemt met, doch indruist tegen zijn verklaringen.

Gewezen op het feit dat “Uit uw vingerafdrukken blijkt dat u in 2017 in Gr was en in 2017 in Roemenië en in 2018 in Duitsland vingerafdrukken afstond”, gaf verzoeker immers aan (en toe): “Ja dat klopt”. Vervolgens ermee geconfronteerd dat hij eerder het volgende had verklaard: “Maar je zegt dat je pas in 2019 uit Somalië vertrokken bent”, repliceerde verzoeker: “Ik wist niet dat het zou uitkomen. Nu ga ik het zeggen. Ik ben eind 2016 vertrokken. Maar de reisroute was hetzelfde. Ik ben ook maar 5 maanden in Turkije en GR gebleven” (eigen onderlijning), hetgeen duidelijk aangeeft dat verzoeker doelbewust, doch vergeefs de Belgische asielinstanties trachtte te misleiden. Nochtans werd verzoeker van bij aanvang op de DVZ er uitdrukkelijk op gewezen dat van hem zoals van elk ander verzoeker om internationale bescherming wordt verwacht steeds de waarheid te vertellen, en de Raad neemt aan dat verzoeker eerder al in het verleden, in het kader van zijn eerdere verzoeken om internationale bescherming in achtereenvolgens Griekenland, Roemenië en Duitsland, werd gewezen op de plicht en het belang van het afleggen van waarheidsgetrouwe verklaringen.

Hoe dan ook betwist verzoeker niet, ook niet in zijn verzoekschrift, in Roemenië internationale bescherming te hebben verkregen. In het verzoekschrift benadrukt verzoeker zijn persoonlijke alsook de algemene situatie in Roemenië.

3. Artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° van de Vreemdelingenwet vormt de omzetting naar Belgisch recht van het wederzijds vertrouwensbeginsel vervat in artikel 33, lid 2, a) van de Richtlijn 2013/32/EU van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2013 betreffende gemeenschappelijke procedures voor de toekenning en intrekking van de internationale bescherming. Dit beginsel van wederzijds vertrouwen betreft evenwel een weerlegbaar vermoeden.

Het wederzijds vertrouwensbeginsel wordt weerlegd indien de voorzienbare levensomstandigheden van een verzoeker, die als persoon die internationale bescherming geniet in een andere lidstaat, hem zouden blootstellen aan een ernstig risico op onmenselijke of vernederende behandeling in de zin van artikel 4 van het Handvest. De weerlegging vereist, specifiek voor wat betreft de voorzienbare levensomstandigheden, dat er sprake is van een situatie waarin een bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid is bereikt. Deze drempel wordt bereikt wanneer de onverschilligheid van de autoriteiten van een lidstaat tot gevolg zou hebben dat een persoon die volledig afhankelijk is van overheidssteun, buiten zijn wil en zijn persoonlijke keuzes om, terechtkomt in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie die hem niet in staat stelt om te voorzien in zijn meest elementaire behoeften zoals eten, zich wassen en beschikken over woonruimte, en negatieve gevolgen zou hebben voor zijn fysieke of mentale gezondheid of hem in een toestand van achterstelling zou brengen die onverenigbaar is met de menselijke waardigheid (HvJ 16 juli 2020, C-517/17, Addis, pt. 50-51 met verwijzing naar HvJ 19 maart 2019, Ibrahim e.a., C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, pt. 90 en 101).

Wanneer er in een lidstaat sprake is van “tekortkomingen die hetzij structureel of fundamenteel zijn, hetzij bepaalde groepen van personen raken”, dan vallen deze tekortkomingen bijgevolg enkel onder artikel 4 van het Handvest wanneer zij voormelde bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid bereiken (cf. HvJ 19 maart 2019, gevoegde zaken 297/17, C 318/17, C 319/17 en C 438/17, Ibrahim e.a., pt. 89). Verder kan er niet worden uitgesloten dat een persoon die om internationale bescherming verzoekt, kan aantonen dat er sprake is van buitengewone omstandigheden die specifiek hemzelf betreffen en die ertoe kunnen leiden dat hij bij terugzending naar de lidstaat die hem reeds internationale bescherming heeft toegekend,

wegens zijn bijzondere kwetsbaarheid wordt blootgesteld aan een risico op een behandeling die strijdig is met artikel 4 van het Handvest (HvJ 16 juli 2020, C-517/17, Addis, pt. 52 met verwijzing naar HvJ 19 maart 2019, C-163-17, Jawo, pt. 95).

4. In het verzoekschrift kaart verzoeker, met verwijzing naar algemene landeninformatie waaruit hij beknopt citeert, de situatie in Roemenië aan en wijst hij, eerdere verklaringen herhalend, op zijn eigen persoonlijk wedervaren in Roemenië.

Verzoeker verwijst naar en citeert (gedeeltelijk) twee pagina's van een AIDA-rapport van 2021 dat, zo stelt hij, bijzonder kritisch is voor Roemenië. Heel veel vluchtelingen verlaten, net als hijzelf zo luidt het, Roemenië omwille van de menonwaardige toestand waarin zij aldaar verzeild raken. De door verzoeker geciteerde passages uit het bewuste rapport bespreken de moeilijkheden en gebreken inzake de opvang(centra) voor asielzoekers in Roemenië. Voorts verwijst verzoeker naar en citeert hij informatie over politiegeweld in Roemenië ten aanzien van (kandidaat-)vluchtelingen, hetgeen volgens verzoeker iets zegt over de mentaliteit waarmee zij onthaald worden in het land.

Volgens verzoeker, die in zijn verzoekschrift verschillende van zijn verklaringen afgelegd tijdens zijn persoonlijk onderhoud op het CGVS herhaalt, hebben vluchtelingen in Roemenië in de praktijk geen toegang tot de nodige (sociale) voorzieningen, en faalt Roemenië om vluchtelingen voldoende informatie te geven en te ondersteunen bij het doorlopen van de nodige procedures. Het is dan ook duidelijk dat Roemenië zijn verplichtingen zoals voorzien in de kwalificatierichtlijn niet nakomt, zo luidt het in het verzoekschrift, waarin vervolgens wordt betoogd dat "Door het gebrekkig optreden van Roemenië was en zal het voor verzoekende partij onmogelijk zijn om haar rechten te laten gelden en te voorzien in haar elementaire levensbehoeften". Verder wordt opgeworpen: "Opvallend is bovendien dat het administratief geen enkel rapport/element bevat aan de hand waarvan de verklaringen van de verzoekende partij worden weerlegd. Het administratief dossier bevat immers niets over de situatie van vluchtelingen en subsidiair beschermden in Roemenië. Dit getuigt reeds van de vooringenomenheid en de gebrekkigheid van dit onderzoek".

Met toepassing van artikel 39/62 van de Vreemdelingenwet heeft de Raad recent op 7 maart 2023 aan beide partijen gevraagd om ten laatste op donderdag 16 maart 2023 actuele rapporten voor te leggen aangaande de situatie van personen met een internationale beschermingsstatus in Roemenië. Noch verzoekende partij, noch verwerende partij gaven echter enig gevolg aan die vraag.

Bij gebrek aan zulke recente informatie is het niet mogelijk om verzoekers verklaringen inzake zijn situatie als begunstigde van internationale bescherming in het licht van objectieve landeninformatie te onderzoeken.

5. Gezien de Raad in deze de nodige onderzoeksbevoegdheid ontbeert, ontbreekt het hem aldus aan essentiële elementen om te komen tot de in artikel 39/2, § 1, tweede lid, 1° van de Vreemdelingenwet bedoelde bevestiging of hervorming zonder aanvullende onderzoeksmaatregelen te moeten bevelen. Bijgevolg lijkt het er op dat de bestreden beslissing dient te worden vernietigd overeenkomstig artikel 39/2, § 1, tweede lid, 2° van de Vreemdelingenwet."

2. Door een verzoek tot horen in te dienen, maakt de verwerende partij kenbaar dat zij het niet eens is met deze in de beschikking opgenomen grond (zij wordt overeenkomstig artikel 39/73, § 3 van de Vreemdelingenwet immers geacht met deze grond in te stemmen wanneer zij niet vraagt om te worden gehoord). In dit kader benadrukt de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen (hierna: de Raad) dat het verzoeken om een hoorzitting om alsnog zijn visie kenbaar te maken de enige functie van het verzoek tot horen is (cf. Wetsontwerp van 6 december 2010 houdende diverse bepalingen (II), Memorie van toelichting, Parl.St. Kamer, 2010-2011, nr. 53 0772/001, 25, 26) en dit verzoek zodoende niet mag beschouwd worden als een bijkomende memorie. Bovendien strekt het verzoek tot horen er niet toe de verwerende partij de mogelijkheid te geven onvolkomenheden in het verzoekschrift, hetzij deze waarop in de beschikking overeenkomstig artikel 39/73, § 2 van de Vreemdelingenwet precies wordt gewezen, hetzij andere, alsnog recht te zetten. Ook het betoog ter terechtzitting vermag dit niet te doen.

3. In het proces-verbaal van terechtzitting van 13 juli 2023 staat het volgende vermeld:

"De kamervoorzitter nodigt uit om te reageren op de beschikking, voorwerp van de vragen tot horen. VwP krijgt als eerste het woord gezien zij gevraagd heeft te worden gehoord. VwP stelt dat zij in deze, nl. de door de Raad gevraagde maar niet verkregen objectieve landeninfo inzake Roemenië, heel principieel

is: krachtens art. 57, 6ste lid, 3 Vw en art. 33 Procedurerichtlijn dient zij enkel de vluchtelingenstatus in een andere Lidstaat te verifiëren, geen enkele rechtsregel vermag dit door de Raad gevraagde af te dwingen.

Het wederzijds vertrouwensbeginsel tussen de lidstaten wordt bevestigd in de rechtspraak van het HvJ: de invraagstelling hiervan wordt in beginsel onontvankelijk verklaard. Het is aan de VzP om dit vermoeden te weerleggen. De bewijslast inzake schendingen van art. 3 EVRM en art. 4 Handvest ligt bij VzP cf. arresten Ibrahim en Jawo (randnr's 90 en 95). De VwP moet geen onderzoek doen. De i.c. door VzP aangebrachte elementen zijn: (1) algemene rapporten inzake statushouders in Roemenië, dewelke VwP afwijst gezien de aangegeven schendingen zich niet in hoofde van elke statushouder voordoen, dergelijke algemene rapporten overtuigen niet, (2) de individuele omstandigheden, welke doorslaggevend kunnen zijn, zijn blijkens de bestreden beslissing i.c. niet overtuigend, het vermoeden van het interstatelijke vertrouwen wordt niet weerlegd. VzP blijkt niet de nodige stappen te hebben gezet. Bovendien -en de Raad heeft dit bevestigd- is er het probleem van algemene geloofwaardigheid van VzP gezien diens niet-waarheidsgetrouwe verklaringen en haar poging om de Belgische asielinstanties te misleiden. Het CGVS betwist bijkomend onderzoek te moeten doen nu VzP geenszins het vermoeden van vertrouwen tussen de lidstaten heeft weerlegd. Zij vraagt de herziening van de beschikking.

VzP vraagt de Raad haar standpunt te behouden en de bestreden beslissing te annuleren. Zij kan het betoog van VwP niet volgen: een standpunt dat a priori stelt dat zij geen onderzoek hoeft te doen. Ondanks de verwijzing naar de arresten Ibrahim en Jawo is onderzoek nodig, de CGVS mag zich hierachter niet verschuilen. Ernstig onderzoek inzake "zwarte" verslagen op het niveau van Europa voeden de vermoedens jegens Roemenië. Wat betreft haar individuele omstandigheden stelt VzP dat zij er niet uit geraakte, problemen van dakloosheid heeft zij aangekaart. Ze heeft stappen gezet naar werk, overal heeft ze hulp gezocht, ze is het niet eens dat ze geen inspanningen geleverd zou hebben, geen positief resultaat betekent niet dat ze geen inspanningen zou geleverd hebben. De situatie in Roemenië is problematisch, haar vraag aan VwP naar verder onderzoek is terecht. Het CGVS heeft middelen en CEDOCA.

VwP repliceert hierop en stelt dat de specifieke bewijslast van VzP onder een zekere drempel blijft. "

4.1. De bestreden beslissing werd genomen op grond van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° van de Vreemdelingenwet. Dit artikel voorziet in de mogelijkheid om een verzoek om internationale bescherming van een vreemdeling niet-ontvankelijk te verklaren wanneer deze reeds internationale bescherming geniet in een andere lidstaat van de Europese Unie. Deze bepaling vormt de omzetting naar Belgisch recht van artikel 33, lid 2, a) van de Procedurerichtlijn.

4.2. Zoals in voormelde beschikking uiteengezet betwist de verzoekende partij in het verzoekschrift niet dat zij internationale bescherming in Roemenië gekregen heeft. De verzoekende partij stelt echter dat ze niet kan terugkeren naar Roemenië gelet op algemene situatie aldaar en wijst zij op haar eerdere verklaringen omtrent haar eigen ervaringen in Roemenië. Tijdens het persoonlijk onderhoud heeft de verzoekende partij onder meer aangehaald dat zij op straat sliep en dat ze er geen werk vond (NPO, p.6 en 7).

4.3. Het Unierecht steunt echter op de fundamentele premisse dat elke lidstaat met alle andere lidstaten een reeks gemeenschappelijke waarden deelt waarop de Unie berust, en dat elke lidstaat erkent dat de andere lidstaten deze waarden met hem delen, zoals is bepaald in artikel 2 van het VEU. Deze premisse impliceert en rechtvaardigt dat de lidstaten er onderling op vertrouwen dat de andere lidstaten deze waarden erkennen en het Unierecht, dat deze waarden ten uitvoer brengt, dus in acht nemen, en dat hun respectieve nationale rechtsordes in staat zijn een effectieve en gelijkwaardige bescherming te bieden van de in het Handvest erkende grondrechten, met name in de artikelen 1 en 4 van het Handvest, waarin een van de fundamentele waarden van de Unie en haar lidstaten is vastgelegd (HvJ 19 maart 2019, Ibrahim e.a., C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, EU:C:2019:219, punt 83 en aldaar aangehaalde rechtspraak).

De in artikel 33, tweede lid, a) van de Procedurerichtlijn vervatte regeling vormt een uitdrukking van dit beginsel van het wederzijds vertrouwen tussen de Europese lidstaten. Dit beginsel vereist dat België, behoudens uitzonderlijke omstandigheden, ervan uitgaat dat Bulgarije en alle andere lidstaten het Unierecht en met name de door dat recht erkende grondrechten in acht nemen. Bijgevolg moet in het kader van het gemeenschappelijk Europees asielstelsel worden aangenomen dat de behandeling van personen die internationale bescherming genieten in elke EU-lidstaat in overeenstemming is met de vereisten van het Handvest van de Grondrechten van de Europese Unie, met name de artikelen 1 en 4, met het Internationaal Verdrag betreffende de status van vluchtelingen, ondertekend te Genève op 28 juli 1951 en met het EVRM (HvJ 19 maart 2019, Ibrahim e.a., pt. 83-85 en de aldaar aangehaalde rechtspraak).

Dit wederzijds vertrouwensbeginsel betreft, volgens de relevante rechtspraak van het Hof van Justitie, evenwel een weerlegbaar vermoeden. Er kan immers volgens het Hof niet worden uitgesloten dat de werking van dit stelsel in de praktijk in een bepaalde lidstaat grote moeilijkheden ondervindt, en dat dus een ernstig risico bestaat dat personen die om internationale bescherming verzoeken, in die lidstaat worden behandeld op een wijze die hun grondrechten schendt (HvJ 19 maart 2019, Ibrahim e.a., pt. 86).

De weerlegging van het wederzijds vertrouwensbeginsel vereist evenwel dat er sprake is van een ernstig risico op een onmenselijke of vernederende behandeling in de zin van artikel 4 van het Handvest in geval van overbrenging naar een andere lidstaat. Het vermoeden wordt weerlegd wanneer de voorzienbare levensomstandigheden van de betrokken verzoeker als persoon die deze bescherming geniet in die andere lidstaat, hem zouden blootstellen aan een ernstig risico op onmenselijke of vernederende behandeling in de zin van artikel 4 van het Handvest (HvJ 16 juli 2020, C-517/17, Addis, pt. 50). De weerlegging vereist, specifiek voor wat betreft de voorzienbare levensomstandigheden, dat er sprake is van een situatie waarin een bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid is bereikt. Deze drempel wordt bereikt wanneer *“de onverschilligheid van de autoriteiten van een lidstaat tot gevolg zou hebben dat een persoon die volledig afhankelijk is van overheidssteun, buiten zijn wil en zijn persoonlijke keuzes om, terechtkomt in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie die hem niet in staat stelt om te voorzien in zijn meest elementaire behoeften, zoals eten, zich wassen en beschikken over woonruimte, en negatieve gevolgen zou hebben voor zijn fysieke of mentale gezondheid of hem in een toestand van achterstelling zou brengen die onverenigbaar is met de menselijke waardigheid”* (cf. HvJ 19 maart 2019, Ibrahim e.a., pt. 90).

Wanneer er in een lidstaat sprake is van *“tekortkomingen die hetzij structureel of fundamenteel zijn, hetzij bepaalde groepen van personen raken”*, dan vallen volgens het Hof deze tekortkomingen bijgevolg enkel onder artikel 4 van het Handvest wanneer zij een bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid bereiken, wat afhangt van alle gegevens de zaak (cf. HvJ 19 maart 2019, gevoegde zaken 297/17, C 318/17, C 319/17 en C 438/17, Ibrahim e.a., pt. 89).

Het kan voorts volgens het Hof niet volledig worden uitgesloten dat een persoon die om internationale bescherming verzoekt, kan aantonen dat er sprake is van buitengewone omstandigheden die specifiek hemzelf betreffen en die ertoe kunnen leiden dat hij bij terugzending naar de lidstaat die hem reeds internationale bescherming heeft toegekend, wegens zijn bijzondere kwetsbaarheid wordt blootgesteld aan een risico op een behandeling die strijdig is met artikel 4 van het Handvest (HvJ 16 juli 2020, C-517/17, Addis, pt. 52 met verwijzing naar HvJ 19 maart 2019, C-163-17, Jawo, pt. 95).

Ten slotte heeft het Hof in de relevante rechtspraak een aantal situaties aangehaald die niet volstaan om het vermoeden van het interstatelijk vertrouwensbeginsel te weerleggen. Het gaat hierbij om:

- schendingen van de bepalingen van hoofdstuk VII van de Kwalificatierichtlijn, die niet leiden tot een schending van artikel 4 van het Handvest (arrest Ibrahim e.a., punt 92);
- het gebrek aan bestaansondersteunende voorzieningen of voorzieningen die duidelijk beperkter zijn dan deze die in andere lidstaten worden geboden, zonder dat de betrokkenen evenwel anders worden behandeld dan de onderdanen van deze lidstaat, tenzij *“die omstandigheid tot gevolg heeft dat die verzoeker vanwege zijn bijzondere kwetsbaarheid, buiten zijn wil en zijn persoonlijke keuzes om, zou terechtkomen in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie”* (arrest Ibrahim e.a., punt 93);
- het enkele feit dat de sociale bescherming en/of de levensomstandigheden gunstiger zijn in de lidstaat waar het nieuwe verzoek om internationale bescherming is ingediend dan in de lidstaat die reeds internationale bescherming heeft verleend (arrest Ibrahim e.a., punt 94);
- situaties die, ook al worden zij gekenmerkt door een grote onzekerheid of een sterke verslechtering van de levensomstandigheden van de betrokken persoon, geen zeer verregaande materiële deprivatie met zich meebrengen waardoor deze persoon terechtkomt in een situatie die zo ernstig is dat zijn toestand kan worden gelijkgesteld met een onmenselijke of vernederende behandeling (arrest Ibrahim e.a., punt 91);
- wanneer de voorzienbare levensomstandigheden van de statushouder als persoon die bescherming geniet in die andere lidstaat, hem niet blootstellen aan een ernstig risico op onmenselijke of vernederende behandeling in de zin van artikel 4 van het Handvest (arrest Ibrahim e.a., punt 101).

4.4. In dit verband dient ook gewezen te worden naar de samenwerkingsplicht zoals vervat in artikel 4, lid 1 van de richtlijn 2011/95/EU en artikel 13, lid 1 van de richtlijn 2013/32/EU en zoals omgezet in artikel

48/6, § 1 van de Vreemdelingenwet. Immers het wederzijds vertrouwensbeginsel zoals vervat in artikel 33, tweede lid, a) van de Procedurerichtlijn doet geen afbreuk aan de samenwerkingsplicht.

Vooreerst heeft het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (hierna: EHRM) in het kader van het onderzoek van een klacht die voortkomt uit de overtreding van artikel 3 van het EVRM door de Belgische Staat wegens het blootstellen van een verzoeker om internationale bescherming aan de risico's die voortvloeien uit tekortkomingen in de asielprocedure in Griekenland reeds geoordeeld dat: *"(...) le refoulement indirect vers un pays intermédiaire, qui se trouve être également un Etat contractant, laisse intacte la responsabilité de l'Etat qui expulse, lequel est tenu, conformément à la jurisprudence bien établie, de ne pas expulser une personne lorsqu'il y a des motifs sérieux et avérés de croire que si on l'expulsait vers le pays de destination, elle y courrait un risque réel d'être soumise à un traitement contraire à l'article 3.*

Par ailleurs, la Cour a rappelé que lorsque des Etats coopèrent dans un domaine où la protection des droits fondamentaux peut se trouver affectée, il est contraire au but et à l'objet de la Convention qu'ils soient exonérés de toute responsabilité au regard de la Convention dans le domaine d'activité concerné (voir, parmi d'autres, Waite et Kennedy c. Allemagne [GC], no 26083/94, § 67, CEDH 1999-I).

Il en résulte que lorsqu'ils appliquent le règlement Dublin, il appartient aux Etats de s'assurer que la procédure d'asile du pays intermédiaire offre des garanties suffisantes permettant d'éviter qu'un demandeur d'asile ne soit expulsé, directement ou indirectement, dans son pays d'origine sans une évaluation, sous l'angle de l'article 3 de la Convention, des risques qu'il encourt." (vrije vertaling : "(...) indirecte refoulement naar een tussenliggend land, dat toevallig ook een verdragsluitende staat is, laat de verantwoordelijkheid van de uitzettende staat onverlet, die volgens vaste rechtspraak verplicht is een persoon niet uit te wijzen wanneer er gegronde redenen zijn om aan te nemen dat hij bij uitzetting naar het land van bestemming een reëel risico zou lopen op een met artikel 3 strijdige behandeling.

Bovendien heeft het Hof eraan herinnerd dat wanneer staten samenwerken op een gebied waar de bescherming van de grondrechten in het gedrang kan komen, het in strijd is met het voorwerp en het doel van het Verdrag dat zij op het betrokken gebied worden vrijgesteld van elke verantwoordelijkheid uit hoofde van het Verdrag (zie onder andere Waite en Kennedy tegen Duitsland [GK], nr. 26083/94, § 67, ECHR 1999-I).

Hieruit volgt dat de lidstaten er bij de toepassing van de Dublinverordening voor moeten zorgen dat de asielprocedure van het land van doorreis voldoende waarborgen biedt om te voorkomen dat een asielzoeker direct of indirect wordt uitgezet naar zijn land van herkomst zonder dat de risico's die hij loopt vanuit het oogpunt van artikel 3 van het Verdrag zijn beoordeeld.) (EHRM 21 januari 2011, nr. 30696/09, *M.S.S./België en Griekenland*, punt 342)

In deze zaak oordeelde het EHRM, na te hebben vastgesteld dat talrijke rapporten op basis van veldonderzoek consequent gewag maken van praktische problemen bij de toepassing van het "Dublin"-systeem in Griekenland, van tekortkomingen in de asielprocedure en in de praktijken van refoulement, direct of indirect, op individuele of collectieve basis, dat de algemene situatie bekend was bij de Belgische autoriteiten en dat er geen reden is om de volledige bewijslast bij de verzoeker te leggen (EHRM 21 januari 2011, nr. 30696/09, *M.S.S./België en Griekenland*, punten 347-352). Het EHRM besloot tot de schending van artikel 3 van het EVRM in de volgende bewoordingen: *"Le Gouvernement soutient que, devant les autorités belges, le requérant n'a pas suffisamment individualisé le risque de ne pas avoir accès à la procédure d'asile et d'être victime d'un refoulement par les autorités grecques. La Cour estime cependant qu'il revenait précisément aux autorités belges, devant la situation telle que décrite ci-dessus, de ne pas se contenter de présumer que le requérant recevrait un traitement conforme aux exigences de la Convention mais au contraire de s'enquérir, au préalable, de la manière dont les autorités grecques appliquaient la législation en matière d'asile en pratique. Ce faisant, elles auraient pu constater que les risques invoqués par le requérant étaient suffisamment réels et individualisés pour relever de l'article 3. Le fait qu'un grand nombre de demandeurs d'asile en Grèce se trouvent dans la même situation que le requérant ne fait pas obstacle au caractère individualisé du risque invoqué, dès lors qu'il s'avère suffisamment concret et probable (voir, mutatis mutandis, Saadi, précité, § 132)."* (vrije vertaling : De regering stelt dat verzoeker tegenover de Belgische autoriteiten het risico dat hij geen toegang zou hebben tot de asielprocedure en het slachtoffer zou worden van refoulement door de Griekse autoriteiten, niet voldoende had geïndividualiseerd. Het Hof is evenwel van oordeel dat de Belgische autoriteiten, geconfronteerd met de hierboven beschreven situatie, niet louter dienden te veronderstellen dat verzoeker een behandeling zou krijgen in overeenstemming met de vereisten van het Verdrag, maar integendeel vooraf dienden te onderzoeken hoe de Griekse autoriteiten de asielwetgeving in de praktijk toepasten. Aldus hadden zij kunnen vaststellen dat de door verzoeker aangevoerde risico's voldoende reëel en individueel waren om binnen de werkingssfeer van artikel 3 te vallen. Het feit dat een groot aantal asielzoekers in Griekenland zich in dezelfde situatie bevindt als verzoeker, sluit niet uit dat het ingeroepen

risico geïndividualiseerd is, mits het voldoende concreet en waarschijnlijk is (zie *mutatis mutandis* Saadi, reeds aangehaald, § 132).

(EHRM 21 januari 2011, nr. 30696/09, *M.S.S./België en Griekenland*, punt 359)

“362. Le requérant allègue qu'en le renvoyant en Grèce en application du règlement « Dublin » les autorités belges l'ont exposé, en raison des conditions de détention et d'existence réservées aux demandeurs d'asile, à des traitements prohibés par l'article 3 de la Convention précitée.

363. Le Gouvernement conteste cette thèse de la même manière qu'il s'oppose à voir une violation de l'article 3 du chef de l'expulsion du requérant et du risque subséquent résultant de la défaillance de la procédure d'asile.

364. La Cour considère que le requérant formule sur le terrain de l'article précité de la Convention des allégations posant des questions de droit et de fait complexes qui ne peuvent être tranchées qu'après un examen au fond de la requête. Il s'ensuit que cette partie de la requête n'est pas manifestement mal fondée au sens de l'article 35 § 3 de la Convention. Aucun autre motif d'irrecevabilité n'ayant été relevé, elle doit être déclarée recevable.

365. Sur le fond, la Cour rappelle que, selon sa jurisprudence constante, l'expulsion d'un demandeur d'asile par un État contractant peut soulever un problème au regard de l'article 3, donc engager la responsabilité de l'État en cause au titre de la Convention, lorsqu'il y a des motifs sérieux et avérés de croire que l'intéressé courra, dans le pays de destination, un risque réel d'être soumis à la torture ou à des peines ou traitements inhumains ou dégradants. Dans ce cas, l'article 3 implique l'obligation de ne pas expulser la personne en question vers ce pays (*Soering c. Royaume-Uni*, arrêt du 7 juillet 1989, série A n° 161, §§ 90-91, *Vilvarajah et autres c. Royaume-Uni*, arrêt du 30 octobre 1991, série A n° 125, § 103, *H.L.R. c. France*, arrêt du 29 avril 1997, Recueil 1997-III, § 34, *Jabari* précité, § 38, *Salah Sheekh c. Pays-Bas*, n° 1948/04, § 135, CEDH 2007-I (extraits), n° 1948/04, Saadi précité, § 152).

366. En l'espèce, la Cour a déjà conclu au caractère dégradant des conditions de détention qu'a subies le requérant et les conditions dans lesquelles il a vécu en Grèce (paragraphe 233, 234, 263 et 264 ci-dessus). Elle relève que, avant le transfert du requérant, ces faits étaient notoires et faciles à vérifier à partir d'un grand nombre de sources (paragraphe 162-164 ci-dessus). Elle tient également à souligner qu'il ne saurait d'aucune manière être reproché au requérant de ne pas avoir informé les autorités administratives belges des raisons pour lesquelles il ne souhaitait pas être transféré en Grèce. Elle a en effet constaté que la procédure devant l'Office des étrangers ne permettait pas d'en faire état et que les autorités belges appliquaient le règlement « Dublin » de façon automatique (paragraphe 352 ci-dessus).

367. Se fondant sur ces conclusions et les devoirs qui pèsent sur les États en vertu de l'article 3 de la Convention en matière d'expulsion, la Cour considère qu'en expulsant le requérant vers la Grèce, les autorités belges l'ont exposé en pleine connaissance de cause à des conditions de détention et d'existence constitutives de traitements dégradants.

368. Dès lors il y a eu violation de l'article 3 de la Convention.”

(vrije vertaling: 362. Verzoeker stelt dat de Belgische autoriteiten, door hem op grond van de Dublinverordening naar Griekenland terug te sturen, hem hebben blootgesteld aan een door artikel 3 van het Verdrag verboden behandeling, gelet op de aan asielzoekers voorbehouden detentie- en leefomstandigheden.

363. De Regering betwist dit argument op dezelfde wijze als zij zich verzet tegen een schending van artikel 3 wegens de uitwijzing van verzoeker en het latere risico als gevolg van het afwijzen van de asielprocedure.

364. Het Hof is van oordeel dat de beweringen van de verzoeker in het kader van bovengenoemd artikel van het Verdrag complexe juridische en feitelijke vragen doen rijzen die slechts kunnen worden beantwoord na een onderzoek van de gegrondheid van het verzoek. Hieruit volgt dat dit deel van het verzoek niet kennelijk ongegrond is in de zin van artikel 35, lid 3, van het Verdrag. Aangezien geen andere niet-ontvankelijkheidsgrond is aangevoerd, moet het ontvankelijk worden verklaard.

365. Wat de grond van de zaak betreft, herinnert het Hof eraan dat, volgens zijn vaste rechtspraak, de uitzetting van een asielzoeker door een Verdragsluitende Staat een probleem in de zin van artikel 3 kan doen rijzen, en dus de verantwoordelijkheid van de betrokken Staat uit hoofde van het Verdrag kan doen ontstaan, wanneer er gegronde redenen zijn om aan te nemen dat de betrokkene in het land van bestemming een reëel risico zou lopen om aan folteringen of aan onmenselijke of vernederende behandelingen of bestraffingen te worden onderworpen. In dergelijke gevallen houdt artikel 3 de verplichting in de betrokkene niet uit te zetten. (*Soering c. Royaume-Uni*, arrêt du 7 juillet 1989, série A n° 161, §§ 90-91, *Vilvarajah et autres c. Royaume-Uni*, arrêt du 30 octobre 1991, série A n° 125, § 103, *H.L.R. c. France*, arrêt du 29 avril 1997, Recueil 1997-III, § 34, *Jabari* précité, § 38, *Salah Sheekh c. Pays-Bas*, n° 1948/04, § 135, CEDH 2007-I (extraits), n° 1948/04, Saadi précité, § 152).

366. In het onderhavige geval heeft het Hof reeds vastgesteld dat de omstandigheden van detentie waaraan verzoeker werd onderworpen en de omstandigheden waarin hij in Griekenland verbleef

vernederend waren (zie de punten 233, 234, 263 en 264 hierboven). Zij merkt op dat deze feiten vóór verzoekers overbrenging algemeen bekend waren en gemakkelijk konden worden nagevolgd aan de hand van een groot aantal bronnen (zie de punten 162-164). Zij wenst ook te benadrukken dat verzoeker geenszins kan worden verweten dat hij de Belgische administratieve autoriteiten niet in kennis heeft gesteld van de redenen waarom hij niet naar Griekenland wenste te worden overgebracht. Hij merkt op dat de procedure voor de vreemdelingendienst niet toeliet dergelijke informatie te verstrekken en dat de Belgische autoriteiten de Dublinverordening automatisch toepasten (zie punt 352 hierboven).

367. Op basis van deze vaststellingen en de verplichtingen die krachtens artikel 3 van het Verdrag op de staten rusten met betrekking tot uitzetting, is het Hof van oordeel dat de Belgische autoriteiten, door verzoeker naar Griekenland uit te wijzen, hem welbewust hebben blootgesteld aan detentie- en leefomstandigheden die een vernederende behandeling vormen.

368. Er is dus sprake van een schending van artikel 3 van het Verdrag.

(EHRM 21 januari 2011, nr. 30696/09, *M.S.S./België en Griekenland*, punten 362-368)

Ook oordeelde het Hof van Justitie in dezelfde zin: “Artikel 4 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie moet aldus worden uitgelegd dat de lidstaten, daaronder begrepen de nationale rechterlijke instanties, een asielzoeker niet aan de “verantwoordelijke lidstaat” in de zin van verordening nr. 343/2003 mogen overdragen wanneer zij niet onkundig kunnen zijn van het feit dat de fundamentele tekortkomingen van de asielprocedure en de opvangvoorzieningen voor asielzoekers in deze lidstaat ernstige, op feiten berustende gronden vormen om aan te nemen dat de asielzoeker een reëel risico zal lopen op onmenselijke of vernederende behandelingen in de zin van deze bepaling.” (HvJ 21 december 2011, C-411/10, *N.S./ Secretary of State for the Home Department*)

In navolging van deze arresten werd in de Dublin III-verordening artikel 3, § 2, tweede lid als volgt verwoord: “Indien het niet mogelijk is een verzoeker over te dragen aan de lidstaat die in de eerste plaats als verantwoordelijke lidstaat is aangewezen, omdat ernstig moet worden gevreesd dat de asielprocedure en de opvangvoorzieningen voor verzoekers in die lidstaat systeemfouten bevatten die resulteren in onmenselijke of vernederende behandelingen in de zin van artikel 4 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie, blijft de lidstaat die met het bepalen van de verantwoordelijke lidstaat is belast de criteria van hoofdstuk III onderzoeken teneinde vast te stellen of een andere lidstaat als verantwoordelijke lidstaat kan worden aangewezen.”

Hierop heeft het Hof van Justitie geoordeeld dat:

“87 Ofschoon artikel 3, lid 2, tweede alinea, van de Dublin III-verordening slechts ziet op de situatie die aan de oorsprong heeft gelegen van het arrest van 21 december 2011, *N. S. e.a.* (C-411/10 en C-493/10, EU:C:2011:865), met name die waarin het reële risico op onmenselijke of vernederende behandeling, in de zin van artikel 4 van het Handvest, voortvloeit uit de systeemfouten in de asielprocedure en de opvangvoorzieningen voor personen die om internationale bescherming verzoeken, in de lidstaat die ingevolge die verordening verantwoordelijk is voor de behandeling van het verzoek, volgt niettemin uit de punten 83 en 84 van het onderhavige arrest en uit het in dat artikel 4 neergelegde algemene en absolute verbod dat de overdracht van een verzoeker aan die lidstaat uitgesloten is telkens wanneer er ernstige, op feiten berustende gronden bestaan om aan te nemen dat de asielzoeker een dergelijk risico zal lopen bij zijn overdracht of als gevolg daarvan.

88 Of de betrokken persoon wegens zijn overdracht aan de verantwoordelijke lidstaat in de zin van de Dublin III-verordening een ernstig risico loopt op onmenselijke of vernederende behandeling op het moment zelf van de overdracht, dan wel tijdens de asielprocedure of na afloop daarvan, is voor de toepassing van artikel 4 van het Handvest dan ook niet van belang.

89 Zoals de verwijzende rechter heeft opgemerkt, berusten het gemeenschappelijk Europees asielstelsel en het beginsel van wederzijds vertrouwen immers op de waarborg dat de toepassing van dat stelsel op geen enkel moment en op geen enkele wijze een ernstig risico meebrengt van schendingen van artikel 4 van het Handvest. Het zou dienaangaande tegenstrijdig zijn als het bestaan van een dergelijk risico tijdens de asielprocedure een overdracht zou verhinderen, terwijl datzelfde risico zou worden aanvaard wanneer aan het einde van deze procedure internationale bescherming wordt toegekend.” (cf. HvJ 19 maart 2019, C-163/17, *Abubacarr Jawo / Bundesrepublik Deutschland*, pt. 87-89).

Aangezien het onderzoek naar de onmenselijke en vernederende behandeling die wordt ingeroepen door een verzoeker om internationale bescherming in geval van overdracht naar de lidstaat die verantwoordelijk is voor zijn verzoek om internationale bescherming, enerzijds, en het onderzoek naar onmenselijke en vernederende behandeling die wordt ingeroepen door een verzoeker die daarentegen al een internationale beschermingsstatus geniet in een andere lidstaat, anderzijds, wordt uitgevoerd onder verwijzing naar hetzelfde algemene Unierechtelijke beginsel, met name het beginsel van wederzijds

vertrouwen, is de Raad van oordeel dat de hierboven genoemde lessen van het EHRM en het Hof van Justitie ook in de onderhavige zaak naar analogie moeten worden toegepast.

Voorts heeft het Hof van Justitie in het arrest *Addis* het belang van een persoonlijk onderhoud over de ontvankelijkheid van een verzoek om internationale bescherming benadrukt zodat een verzoeker in staat is om alle persoonlijke elementen te laten gelden die het bestaan van een risico op behandeling in strijd met artikel 4 van het Handvest kunnen bevestigen in geval van terugkeer naar de lidstaat waar hij al internationale bescherming geniet, en dat de autoriteiten van een EU-lidstaat, wanneer zulke elementen zijn voorgelegd, ertoe gehouden zijn het risico op basis van pertinente informatie te evalueren. Het Hof van Justitie stelt: *“52. Wanneer de autoriteiten van een lidstaat over gegevens beschikken die de verzoeker heeft overgelegd om aan te tonen dat er een dergelijk risico bestaat in de lidstaat die reeds internationale bescherming heeft verleend, zijn deze autoriteiten er dan ook toe gehouden om op basis van objectieve, betrouwbare, nauwkeurige en naar behoren bijgewerkte gegevens en afgemeten aan het beschermingsniveau van de door het Unierecht gewaarborgde grondrechten, te beoordelen of er daadwerkelijk sprake is van tekortkomingen die hetzij structureel of fundamenteel zijn, hetzij bepaalde groepen van personen raken (zie naar analogie arrest van 19 maart 2019, Ibrahim e.a., C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, EU:C:2019:219, punt 88, en beschikking van 13 november 2019, Hamed en Omar, C-540/17 en C-541/17, niet gepubliceerd, EU:C:2019:964, punt 38). Voorts kan niet volledig worden uitgesloten dat een persoon die om internationale bescherming verzoekt, kan aantonen dat sprake is van buitengewone omstandigheden die specifiek hemzelf betreffen en die ertoe kunnen leiden dat hij bij terugzending naar de lidstaat die hem reeds internationale bescherming heeft toegekend, wegens zijn bijzondere kwetsbaarheid wordt blootgesteld aan een risico op een behandeling die strijdig is met artikel 4 van het Handvest (zie in die zin arrest van 19 maart 2019, Jawo, C-163/17, EU:C:2019:218, punt 95).*

53. Hieruit volgt dat een dergelijk risico moet worden beoordeeld nadat de verzoeker in de gelegenheid is gesteld om alle, met name persoonlijke, elementen te presenteren die kunnen bevestigen dat dat risico bestaat.

*54. Het persoonlijk onderhoud over de ontvankelijkheid van het verzoek als bedoeld in artikel 14, lid 1, en artikel 34, lid 1, van de procedurerichtlijn is aldus van fundamenteel belang om te verzekeren dat artikel 33, lid 2, onder a), van deze richtlijn feitelijk volledig in overeenstemming met artikel 4 van het Handvest wordt toegepast. Aan de hand van dit onderhoud kan de beslissingsautoriteit namelijk de specifieke situatie van de verzoeker en diens mate van kwetsbaarheid beoordelen en zich ervan vergewissen dat de verzoeker is verzocht alle elementen te verstrekken waarmee kan worden aangetoond dat hij bij terugzending naar de lidstaat die hem reeds internationale bescherming heeft verleend wordt blootgesteld aan een risico op behandelingen die strijdig zijn met dit artikel 4.” (HvJ 16 juli 2020, C-517/17, *Milkiyas Addis / Bundesrepublik Deutschland*, pt. 52-54)*

In een recentere zaak onderlijnt het Hof van Justitie, bijeengekomen in Grote Kamer, de samenwerkingsplicht van de autoriteiten van de EU-lidstaten en oordeelde:

“29. Bijgevolg moet in het kader van het gemeenschappelijk Europees asielstelsel worden aangenomen dat de behandeling van personen die om internationale bescherming verzoeken, in elke lidstaat in overeenstemming is met de vereisten van het Handvest, het Verdrag van Genève en het op 4 november 1950 te Rome ondertekende Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden. Dit is met name het geval bij de toepassing van artikel 33, lid 2, onder a), van richtlijn 2013/32, dat in het kader van de bij die richtlijn ingevoerde gemeenschappelijke asielprocedure een uitdrukking van het beginsel van wederzijds vertrouwen vormt (arrest van 19 maart 2019, Ibrahim e.a., C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, EU:C:2019:219, punt 85 en aldaar aangehaalde rechtspraak).

30. Toch kan niet worden uitgesloten dat de werking van dit stelsel in de praktijk in een bepaalde lidstaat grote moeilijkheden ondervindt, waardoor een ernstig risico ontstaat dat personen die om internationale bescherming verzoeken, in die lidstaat worden behandeld op een wijze die hun grondrechten schendt (zie in die zin arrest van 19 maart 2019, Ibrahim e.a., C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, EU:C:2019:219, punt 86 en aldaar aangehaalde rechtspraak).

31. Uit de punten 29 en 30 van het onderhavige arrest volgt dat de autoriteiten van een lidstaat de hun bij artikel 33, lid 2, onder a), van richtlijn 2013/32 geboden mogelijkheid niet kunnen uitoefenen wanneer zij – op basis van objectieve, betrouwbare, nauwkeurige en naar behoren bijgewerkte gegevens en afgemeten aan het beschermingsniveau van de door het Unierecht gewaarborgde grondrechten – tot de conclusie zijn gekomen dat er in de lidstaat waar de derdelander reeds internationale bescherming geniet sprake is van tekortkomingen die hetzij structureel of fundamenteel zijn, hetzij bepaalde groepen personen raken, en dat er, gelet op deze tekortkomingen, zwaarwegende en op feiten berustende gronden bestaan om aan te nemen dat deze derdelander een reëel gevaar zal lopen om te worden onderworpen aan een

onmenselijke of vernederende behandeling in de zin van artikel 4 van het Handvest (zie in die zin arresten van 19 maart 2019, Jawo, C-163/17, EU:C:2019:218, punten 85-90, en 19 maart 2019, Ibrahim e.a., C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, EU:C:2019:219, punt 92)."
(HvJ 22 februari 2022, C-483/20, XXXX / Commissaris-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen, pt. 29-31)

In dit arrest benadrukt het Hof van Justitie dat de autoriteiten van een EU-lidstaat verplicht zijn om op basis van objectieve, betrouwbare, nauwkeurige en naar behoren bijgewerkte gegevens een evaluatie te maken van het risico dat de verzoeker in de lidstaat die hem de internationale beschermingsstatus heeft verleend zou lopen om aan een onmenselijke en vernederende behandeling te worden onderworpen vanwege tekortkomingen die hetzij structureel of fundamenteel zijn, hetzij bepaalde groepen personen raken. Wanneer zulk risico bestaat, kunnen deze autoriteiten geen gebruik maken van de mogelijkheid om een verzoek om internationale bescherming dat is ingediend door een verzoeker die in een andere EU-lidstaat al internationale bescherming geniet niet-ontvankelijk te verklaren.

In juni 2023 heeft het Hof van Justitie zich opnieuw uitgesproken over de draagwijdte van de samenwerkingsplicht waartoe de autoriteiten van de EU-lidstaten op grond van artikel 4 van de richtlijn 2011/95 verplicht zijn. Zo onderlijnt het Hof van Justitie in een arrest van 29 juni 2023:

"54. Uit de in de punten 48 tot en met 53 van dit arrest in herinnering gebrachte rechtspraak volgt dat de in artikel 4, lid 1, van richtlijn 2004/83 bedoelde samenwerkingsplicht inhoudt dat de beslissingsautoriteit, in casu het IPO, de verzoeken niet naar behoren kan behandelen en bijgevolg een verzoek niet ongegrond kan verklaren zonder op het tijdstip waarop een beslissing inzake het verzoek wordt genomen rekening te houden met, ten eerste, alle relevante feiten betreffende de algemene situatie in het land van herkomst en, ten tweede, alle relevante elementen die verband houden met de individuele status en de persoonlijke situatie van de verzoeker.

55. Wat de relevante feiten betreffende de algemene situatie in het land van herkomst betreft, volgt uit een gezamenlijke lezing van artikel 4, lid 1, van richtlijn 2004/83 en artikel 8, lid 2, onder b), van richtlijn 2005/85 dat de lidstaten ervoor moeten zorgen dat er nauwkeurige en actuele informatie wordt verzameld over de algemene situatie in de landen van herkomst van asielzoekers en, waar nodig, in de landen van doorreis (arrest van 22 november 2012, M., C-277/11, EU:C:2012:744, punt 67)."

(HvJ 29 juni 2023, C-756/21, X / International Protection Appeals Tribunal, Minister for Justice and Equality, Ierland, Attorney General, pt. 54-55)

Gezien de recente jurisprudentie van het Hof van Justitie over de samenwerkingsplicht van de verantwoordelijke autoriteiten voor de behandeling van verzoeken om internationale bescherming, in het bijzonder in de zaken die betrekking hebben op de draagwijdte van deze samenwerkingsplicht wanneer het beginsel van wederzijds vertrouwen een vermoeden vestigt dat alle lidstaten een gelijkwaardige bescherming bieden aan begunstigden van een internationale beschermingsstatus die door één van deze staten is verleend, is de Raad van oordeel dat de door verwerende partij verdedigde these dat het enkel aan de verzoeker toekomt om concrete elementen aan te dragen die het bestaan van een risico op behandelingen in strijd met artikel 4 van het Handvest moeten aantonen niet kan worden gevolgd.

In beginsel komt het aan de verzoekende partij toe om elementen aan te dragen die kunnen aantonen dat er ernstige redenen zijn om aan te nemen dat zij in geval van terugkeer naar de lidstaat waar zij de status van internationale bescherming heeft verkregen zou worden blootgesteld aan een reëel risico op een onmenselijke of vernederende behandeling. Dit uitgangspunt mag er echter niet toe leiden dat op de verzoekende partij een buitensporige bewijslast rust, gezien de moeilijkheden waarmee zij als verzoeker om internationale bescherming kan worden geconfronteerd bij het vaststellen van de feiten, noch dat verwerende partij wordt ontslagen van de samenwerkingsplicht waartoe zij in dit kader wettelijk gehouden is. Van de verzoekende partij kan worden geëist dat zij haar eigen persoonlijke situatie voldoende aantoon, op basis van haar verklaringen en, indien mogelijk, op basis van de bewijsstukken waarover zij beschikt, maar er kan van haar niet worden verwacht dat zij objectieve, betrouwbare, nauwkeurige en naar behoren bijgewerkte informatie verstrekt die het mogelijk maakt om het bestaan van tekortkomingen in de lidstaat die haar de internationale beschermingsstatus heeft verleend of de ernst van het risico dat zij loopt bij terugkeer naar deze lidstaat aan te tonen. Zulke stappen vallen onder de verantwoordelijkheid van de bevoegde autoriteit in het kader van haar samenwerkingsplicht (zie in deze zin de conclusies van de advocaat-generaal Jean Richard van het Hof van Justitie van 13 juli 2023 in de zaak C-392/22, X / Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid).

Deze zienswijze verzoent de arresten Ibrahim, Jawo en Addis van het Hof van Justitie, die de verplichting voor de verzoeker onderstrepen om alle concrete en relevante elementen naar voren te brengen tijdens

zijn persoonlijk onderhoud, met het arrest XXXX tegen de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen, gevelde in Grote Kamer, dat duidelijk stelt “*dat de autoriteiten van een lidstaat de hun bij artikel 33, lid 2, onder a), van richtlijn 2013/32 geboden mogelijkheid niet kunnen uitoefenen wanneer zij – op basis van objectieve, betrouwbare, nauwkeurige en naar behoren bijgewerkte gegevens en afgemeten aan het beschermingsniveau van de door het Unierecht gewaarborgde grondrechten – tot de conclusie zijn gekomen dat er in de lidstaat waar de derdelander reeds internationale bescherming geniet sprake is van tekortkomingen die hetzij structureel of fundamenteel zijn, hetzij bepaalde groepen personen raken, en dat er, gelet op deze tekortkomingen, zwaarwegende en op feiten berustende gronden bestaan om aan te nemen dat deze derdelander een reëel gevaar zal lopen om te worden onderworpen aan een onmenselijke of vernederende behandeling in de zin van artikel 4 van het Handvest.*”

Bijgevolg kan de verwerende partij zich niet onttrekken aan haar verplichting om objectieve, betrouwbare, nauwkeurige en naar behoren bijgewerkte gegevens te verzamelen over de situatie van personen die internationale bescherming genieten in deze lidstaat en de slechte behandeling waaraan zij het risico lopen te worden blootgesteld in geval van terugkeer naar deze lidstaat. Dit knelt des te meer daar de verzoekende partij voor het nemen van de bestreden beslissing uitdrukkelijk had gewezen op haar moeilijke levensomstandigheden in Roemenië. Aldus had de verwerende partij voor het nemen van de bestreden beslissing uit eigen beweging het door de verzoekende partij ingeroepen risico in het licht van objectieve landeninformatie moeten onderzoeken.

Te dezen blijkt niet dat verwerende partij tot een dergelijk onderzoek is overgegaan, hoewel zij daartoe op basis van de samenwerkingsplicht gehouden was. Voorts heeft de verwerende partij ook geen gevolg gegeven aan de vraag van de Raad om overeenkomstig artikel 39/62 van de Vreemdelingenwet actuele rapporten voor te leggen aangaande de situatie van personen met een internationale beschermingsstatus.

Bij gebrek aan zulke recente informatie is het niet mogelijk om verzoekende partij haar verklaringen inzake haar situatie als begunstigde van internationale bescherming in het licht van objectieve landeninformatie te onderzoeken.

Waar de verwerende partij kanttekeningen formuleert bij de algehele geloofwaardigheid van de verzoekende partij wijst de Raad op wat volgt. Artikel 48/6, § 4 van de Vreemdelingenwet bepaalt dat wanneer de verzoeker bepaalde aspecten van zijn verklaringen niet staft met schriftelijke of andere bewijzen, deze geen bevestiging nodig hebben indien aan vijf cumulatieve voorwaarden is voldaan, namelijk dat de verzoeker een oprechte inspanning om zijn verzoek te staven leverde, de verzoeker alle relevante elementen waarover hij beschikt voorgelegd heeft, en een bevredigende verklaring gaf voor het ontbreken van andere bewijskrachtige elementen; de verklaringen als samenhangend en aannemelijk beoordeeld werden en zijn niet in strijd met de algemene en specifieke informatie die gekend en relevant is voor zijn verzoek; de verzoeker zijn verzoek om internationale bescherming zo spoedig mogelijk indiende, of hij gaf goede redenen waarom hij naliet dit te doen en dat de algemene geloofwaardigheid van de verzoeker is komen vast te staan. Om het voordeel van de twijfel toe te kennen moet de verzoekende partij voldoen aan deze 5 cumulatieve voorwaarden. Indien zij aan één voorwaarde niet voldoet dan kan het voordeel van de twijfel niet toegekend worden (HvJ 4 oktober 2018, C-56/17, Fathi, pt. 86.). Echter, een gebrekkige algehele geloofwaardigheid leidt er enkel toe dat het voordeel van de twijfel niet kan worden toegepast op aspecten van de verklaringen die niet door documenten of andere bewijzen worden gestaafd. De verwerende partij moet echter ook rekening houden met de feiten waar geen twijfel over bestaat zoals bijvoorbeeld de nationaliteit en *in casu* het gegeven dat zij in Roemenië internationale bescherming gekregen heeft. Zij moeten, naast de verklaringen en aangebrachte bewijzen, onder meer alle relevante feiten over het land van herkomst in rekening brengen om te oordelen of er geen andere elementen zijn die aanleiding geven tot een gegronde vrees voor vervolging dan wel of er zwaarwegende gronden bestaan om aan te nemen dat de betrokkene een reëel risico zou lopen op ernstige schade als hij terug zou moeten keren naar zijn herkomstland. *In casu*, dient de verwerende partij na te gaan of er geen elementen zijn waaruit kan afgeleid worden dat de situatie van personen die er internationale bescherming hebben gekregen in Roemenië dermate ernstig is dat zij bij een terugkeer naar dat land *a priori* een reëel risico lopen om terecht te komen in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie waar de Roemeense autoriteiten onverschillig tegenover (zouden) staan en een individuele beoordeling van hun situatie niet meer nodig is. De beoordeling dat de algemene geloofwaardigheid van het vluchtrelaas ontbreekt, is dus op zich onvoldoende om een beschermingsstatus te weigeren. Twijfels over bepaalde aspecten van een relaas ontslaan de bevoegde overheid niet van de opdracht de vrees voor vervolging of een reëel risico op ernstige schade betreffende die relevante elementen waar geen twijfel over bestaat, te toetsen.

De Raad, die ter zake niet de nodige onderzoeksbevoegdheid heeft, handhaaft derhalve zijn standpunt van de beschikking van 23 mei 2022.

5. De bestreden beslissing dient overeenkomstig artikel 39/2, § 1, tweede lid, 2° van de Vreemdelingenwet te worden vernietigd.

OM DIE REDENEN BESLUIT DE RAAD VOOR VREEMDELINGENBETWISTINGEN:

Artikel 1

De beslissing genomen door de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen op 14 december 2022 wordt vernietigd.

Artikel 2

De zaak wordt teruggezonden naar de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen.

Aldus te Brussel uitgesproken in openbare terechtzitting op acht januari tweeduizend vierentwintig door:

M. RYCKASEYS, kamervoorzitter,

M. DENYS, griffier.

De griffier, De voorzitter,

M. DENYS

M. RYCKASEYS